Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisradioverosta annettua lakia. Henkilön yleisradioveron rakennetta muutettaisiin siten, että veroa maksettaisiin 2,5 prosenttia laissa tarkoitettujen tulojen 14 000 euroa ylittävästä osasta. Samalla enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 143 eurosta 163 euroon. Muutos vapauttaisi yleisradioverosta noin 390 000 pienituloisinta yleisradioveroa maksavaa verovelvollista.

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Yleisradioveroa on kannettu vuodesta 2013 yleisradioverosta annetun lain (484/2012) nojalla. Yleisradiovero oli keskeinen osa Yleisradio Oy:n rahoituksen uudistamista. Laitesidonnaisesta televisiomaksusta luovuttiin ja siirryttiin järjestelyyn, jossa valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta suoritetaan vuosittain valtion televisio- ja radiorahastolle Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattamiseen tarvittava määrä. Määrärahaa vastaava summa on ollut tarkoitus kerätä yleisradioverolla.

Yleisradioverosta annetun lain 2 §:n mukaan Suomessa yleisesti verovelvollisen, viimeistään verovuoden aikana 18 vuotta täyttäneen henkilön on suoritettava henkilön yleisradioveroa 0,68 prosenttia verovuoden puhtaan ansiotulon ja puhtaan pääomatulon yhteismäärästä tai sitä korkeammasta yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaan vahvistetun työtulon yhteismäärästä. Yleisradioveroa ei kuitenkaan ole suoritettava 143 euroa enempää eikä 70 euroa pienempää veroa maksuunpanna.

Eurorajat olivat lain voimaantullessa 140 ja 50 euroa. Koska veron tuoton on tarkoitus vastata yleisradion määrärahan suuruutta, rajoja on muutettu lain voimaantulon jälkeen. Vuoden 2014 alusta rajoja korotettiin 143 ja 51 euroon. Vuoden 2016 alusta pienimmän maksuunpantavan veron määrä korotettiin nykyiseen 70 euroon. Koska pienin maksuunpantava määrä tulee kerralla maksettavaksi, marginaalivero nousee hyvin korkeaksi yleisradioveron maksukynnyksen kohdalla. Yleisradioveron maksukynnys on tällä hetkellä palkkatulon osalta 11 044 euron kohdalla ja eläke- ja päivärahatulon osalta 10 294 euron kohdalla.

Liike- tai ammattitoimintaa tai maataloutta harjoittavan yhteisön, jonka verovuoden verotettava tulo on vähintään 50 000 euroa, on lain 3 §:n mukaan suoritettava yhteisön yleisradioveroa 140 euroa lisättynä 0,35 prosentilla verotettavan tulon 50 000 euroa ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 3 000 euroa.

Viimeisimmän vahvistetun verotuksen perusteella vuodelta 2015 yleisradioveroa maksuunpantiin 525 miljoonaa euroa, mistä henkilön yleisradioveron osuus oli 503 miljoonaa euroa ja yhteisön yleisradioveron osuus 22 miljoonaa euroa. Henkilön yleisradioveroa maksoi noin neljä miljoonaa tulonsaajaa, joista noin 2,5 miljoonaa maksoi veroa enimmäismäärän 143 euroa.

Yleisradio Oy:n määrärahan suuruudesta säädetään valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998) 3 §:ssä. Pykälän 2 momentin mukaan vuonna 2013 määräraha on 500 miljoonaa euroa ja määrärahan suuruus tarkistetaan vuosittain kustannustason muutosta vastaavasti. Tarkistuksen perusteena on indeksi, joka muodostuu elinkustannusindeksistä, jonka painoarvo on yksi kolmasosa, sekä ansiotasoindeksistä, jonka painoarvo on kaksi kolmasosaa.

Vuodelle 2014 määräraha tarkistettiin 1,6 prosentin kustannusnousua vastaavasti noin 508 miljoonaan euroon.

Vuonna 2014 valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:ää muutettiin väliaikaisesti (laki 1045/2014) siten, että pykälän 2 momentissa säädettyä indeksitarkistusta ei tehty vuoden 2015 määrärahaan. Toimenpide johtui taloustilanteesta ja perustui eduskuntaryhmien puheenjohtajien 21 päivänä maaliskuuta 2014 tekemään sopimukseen.

Vuonna 2016 Yleisradio Oy:n määrärahaa ei myöskään tarkistettu kustannustason muutosta vastaavasti. Valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:ää muutettiin lailla 1501/2015 (HE 44/2015 vp) väliaikaisesti siten, että määrärahaan ei tehty indeksitarkistusta vuonna 2016.

Valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:ää muutettiin lailla 1170/2016 väliaikaisesti siten, että määrärahaan ei tehtäisi indeksitarkistusta vuosina 2017 ja 2018. Esitys perustui Yleisradion tehtäviä ja rahoitusta arvioineen parlamentaarisen työryhmän esitykseen. Työryhmä esitti 22 päivänä kesäkuuta 2016 julkaistussa muistiossaan, että Yleisradio Oy:n rahoitukseen ei tehtäisi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n mukaista indeksitarkistusta vuosille 2017—2019. Työryhmän mukaan indeksitarkistuksen jäädytys on perusteltu ottaen huomioon valtiontalouden yleinen tilanne. Työryhmä kuitenkin totesi muistiossaan, että eduskuntaryhmät arvioivat syksyllä 2018 taloustilannetta ja mahdollisuuksia toteuttaa vuoden 2019 indeksikorotus.

2 Nykytilan arviointi ja ehdotetut muutokset

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti 5 päivänä toukokuuta 2017 parlamentaarisen työryhmän arvioimaan yleisradioveron kohdentumista. Työryhmän tehtävänä oli arvioida yleisradioveron kohdentumista eri tuloluokissa ja tehdä ehdotus yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttamiseksi siten, että pienituloisten verotus kevenisi ja nykyistä suurempi määrä kaikkein pienituloisimpia jäisi yleisradioveron maksuvelvollisuuden ulkopuolelle. Työryhmä arvioi myös Yleisradion rahoituksen indeksitarkistusta vuodelle 2019. Työryhmän toimeksianto ei koskenut Yleisradion tehtävien määrittelyä.

Työryhmä ehdotti, että yleisradioverosta annettua lakia muutettaisiin siten, että nykyistä suurempi määrä kaikkein pienituloisimpia jäisi veronmaksuvelvollisuuden ulkopuolelle. Samalla veron rakennetta muutettaisiin siten, että pienimmästä maksuunpantavasta veronmäärästä luovuttaisiin. Jotta veron tuotto vastaisi Yleisradio Oy:lle valtion talousarviosta maksettavaa määrärahaa myös muutoksen jälkeen, veron enimmäismäärää korotettaisiin. Työryhmä ehdotti myös, että Yleisradio Oy:n rahoituksen vuoden 2019 indeksikorotusta ei jäädytetä.

Työryhmän ehdotuksen mukaisesti yleisradioverosta annetun lain 2 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että henkilön yleisradioveroa suoritettaisiin 2,5 prosenttia tuloverolaissa tarkoitetun verovuoden puhtaan ansiotulon ja puhtaan pääomatulon yhteismäärän tai sitä korkeamman hänelle yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistetun työtulon yhteismäärän 14 000 euroa ylittävästä osasta. Henkilön yleisradiovero määräytyisi edelleen lähtökohtaisesti henkilön puhtaan ansiotulon ja puhtaan pääomatulon yhteismäärän perusteella. Puhdas ansiotulo lasketaan tuloverolain (1535/1992) 30 §:n 3 momentin mukaan vähentämällä ansiotulosta luonnolliset vähennykset. Puhdas pääomatulo lasketaan vähentämällä pääomatulosta luonnolliset vähennykset. Toissijaisesti veron perusteena käytettäisiin yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettua työtuloa, jos se on puhtaan pääomatulon ja puhtaan ansiotulon yhteismäärää suurempi. Tulopohja, josta veroa määrättäisiin, säilyisi siten nykyisellään, mutta veroa suoritettaisiin vain 14 000 euroa ylittävästä osasta ja pienimmästä maksuunpantavasta veron määrästä luovuttaisiin. Jotta veron tuotto vastaisi Yleisradio Oy:lle valtion talousarviosta maksettavaa määrärahaa myös muutoksen jälkeen, veron enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 143 eurosta 163 euroon.

Alla olevassa kaaviossa esitetään palkkatulon sekä eläke- ja päivärahatulon perusteella laskettu yleisradiovero nykyisin, sekä ehdotetun muutoksen jälkeen.

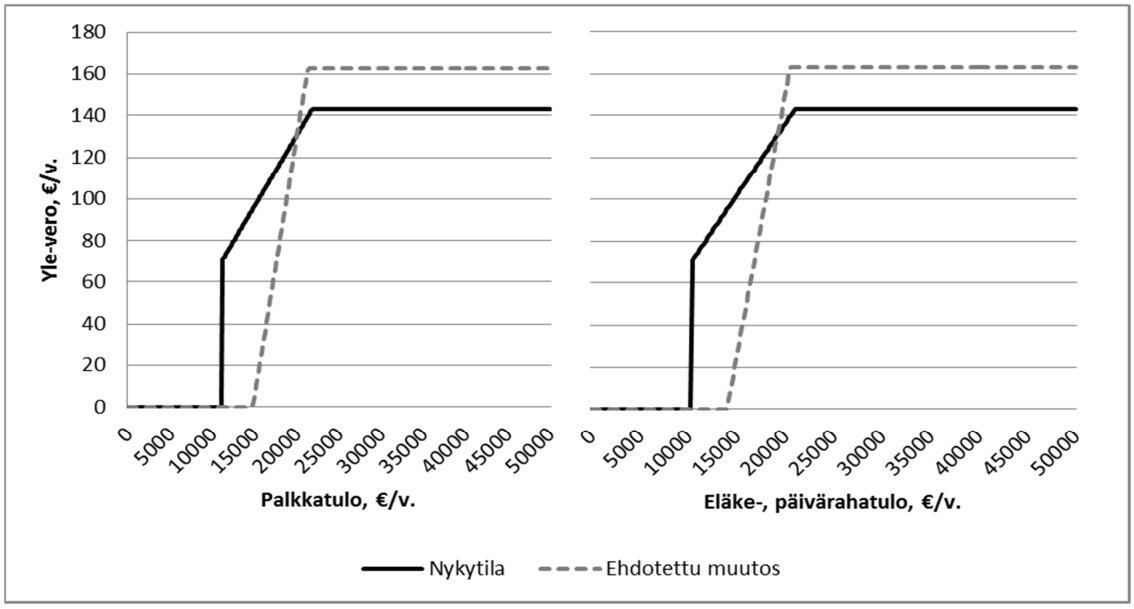

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Vaikutukset julkiseen talouteen

Ehdotetun muutoksen arvioidaan pienentävän luonnollisen henkilön yleisradioveron tuottoa noin 6 miljoonaa euroa vuonna 2018. Yhteensä yleisradioveron kertymäksi vuodelta 2018 arvioidaan 510 miljoonaa euroa, mistä luonnollisen henkilön yleisradioveron osuus on 486 miljoonaa euroa ja yhteisön yleisradioveron osuus 24 miljoonaa euroa.

Esityksen antamisajankohdan arvion mukaan Yleisradioveron kertymä vuosina 2018—2019 vastaisi suunnilleen Yleisradio Oy:n määrärahaa näinä vuosina. Tavoitteena on, että yleisradioveron tuotto ja Yleisradio Oy:n määräraha ainakin pidemmällä aikavälillä vastaisivat toisiaan. Veron vuosittainen kertymä riippuu verovelvollisten tulojen ja yritysten tuloksen kehityksestä verovuoden aikana. Niiden määrä on riippumaton määrärahan mitoituksen perusteena käytettävistä ansiotasoindeksin ja kuluttajahintaindeksin tulevia muutoksia koskevista arvioista. Veroperusteita ei siten ole mahdollista määrittää niin, että veron tuotto vuosittain tarkoin vastaisi Yleisradio Oy:n määrärahaa. Tarvetta veroperusteiden tarkistamiseen arvioitaisiin myöhemmin uudelleen verokertymän kehityksen antaessa siihen aiheen.

Ehdotuksella ei olisi vaikutusta Yleisradio Oy:n rahoitusasemaan, koska verokertymällä ja määrärahan suuruudella ei ole välitöntä yhteyttä toisiinsa.

3.2 Vaikutukset kotitalouksille

Ehdotettu muutos tarkoittaisi sitä, että yleisradioveron maksukynnys nousisi palkkatulon osalta 14 750 euroon nykyisestä 11 044 eurosta. Eläketulon ja päivärahatulon osalta maksukynnys

nousisi nykyisestä noin 10 294 eurosta 14 000 euroon. Yleisradioveroa maksavien lukumäärä alenisi ehdotuksen johdosta noin 390 000 henkilöllä. Muutos lisäisi näiden henkilöiden käytettävissä olevia tuloja vähintään 70 eurolla vuodessa. Koska pienimmästä maksuunpantavasta veron määrästä luovuttaisiin, yleisradiovero ei muodostaisi nykyisenkaltaista hyvin korkeaa marginaaliveroa veronmaksukynnyksen kohdalla.

Veronmaksukynnyksen ylittyessä veron määrä kasvaisi liukuvasti ja saavuttaisi veron enimmäismäärän palkkatulon tasolla 21 270 euroa vuodessa ja eläke- ja päivärahatulolla tasolla 20 520 euroa vuodessa. Veron enimmäismäärän korottaminen kiristäisi enimmäismäärää maksavien verovelvollisten verotusta 20 eurolla vuodessa. Henkilöitä, joiden verotus kiristyisi muutoksen seurauksena, on arviolta noin 2,8 miljoonaa.

Ehdotus kaventaisi tuloeroja hieman, Gini-kertoimella mitattuna noin –0,03 prosenttiyksikköä. Alla olevassa kaaviossa esitetään ehdotetun muutoksen vaikutus käytettävissä oleviin tuloihin tulokymmenyksittäin.

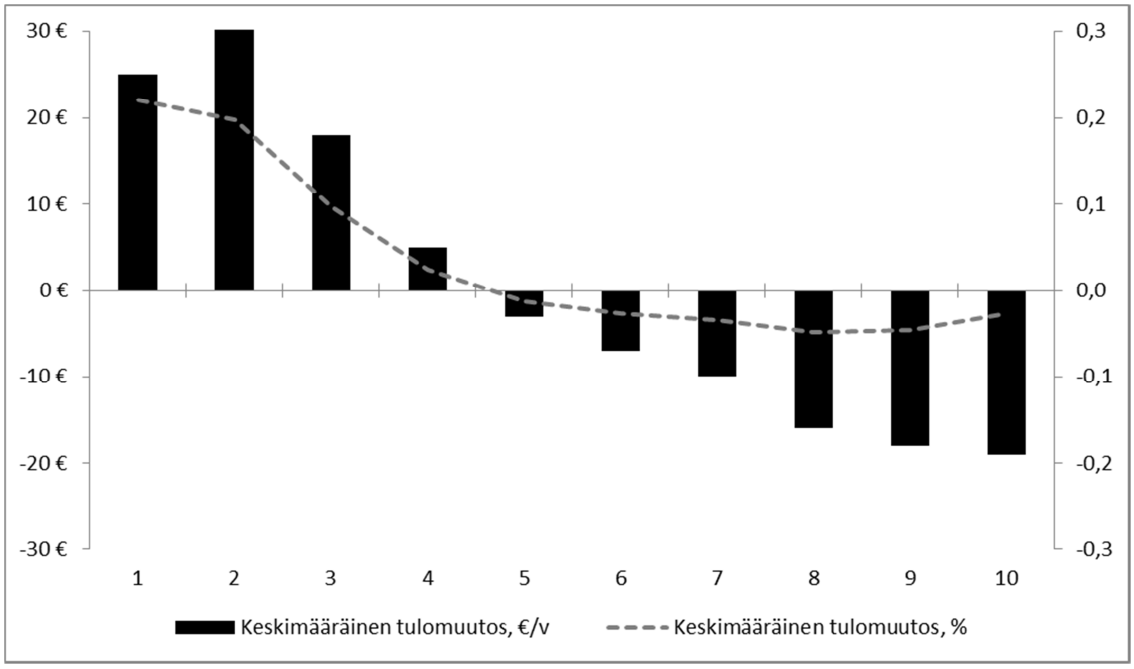

4 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta on saatu lausunnot seuraavilta tahoilta: liikenne- ja viestintäministeriö, Akava ry, Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Verohallinto, Veronmaksajain Keskusliitto ry ja Yleisradio Oy.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yleisradioverosta annetun lain (484/2012) 2 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1073/2013 ja 1702/2015, seuraavasti:

2 §

Henkilön yleisradiovero

Tuloverolaissa (1535/1992) tarkoitetun Suomessa yleisesti verovelvollisen, joka viimeistään verovuoden aikana on täyttänyt 18 vuotta, on suoritettava yleisradioveroa 2,5 prosenttia tuloverolaissa tarkoitetun verovuoden puhtaan ansiotulon ja puhtaan pääomatulon yhteismäärän tai sitä korkeamman hänelle yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaan vahvistetun työtulon yhteismäärän 14 000 euroa ylittävästä osasta. Yleisradioveroa ei kuitenkaan ole suoritettava 163 euroa enempää.

Verovuoden aikana kuolleen henkilön yleisradiovero määrätään kuolinpesälle noudattaen, mitä tuloverolain 17 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Liite
Rinnakkaisteksti

Laki

yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yleisradioverosta annetun lain (484/2012) 2 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1073/2013 ja 1702/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Henkilön yleisradiovero	*Henkilön yleisradiovero*
Tuloverolaissa (1535/1992) tarkoitetun Suomessa yleisesti verovelvollisen, joka viimeistään verovuoden aikana on täyttänyt 18 vuotta, on suoritettava yleisradioveroa 0,68 prosenttia tuloverolaissa tarkoitetun verovuoden puhtaan ansiotulon ja puhtaan pääomatulon yhteismäärästä tai sitä korkeammasta hänelle yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaan vahvistetun työtulon yhteismäärästä. Yleisradioveroa ei kuitenkaan ole suoritettava 143 euroa enempää.	Tuloverolaissa (1535/1992) tarkoitetun Suomessa yleisesti verovelvollisen, joka viimeistään verovuoden aikana on täyttänyt 18 vuotta, on suoritettava yleisradioveroa *2,5* prosenttia tuloverolaissa tarkoitetun verovuoden puhtaan ansiotulon ja puhtaan pääomatulon yhteismäärän tai sitä korkeamman hänelle yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaan vahvistetun työtulon *yhteismäärän 14 000 euroa ylittävästä osasta*. Yleisradioveroa ei kuitenkaan ole suoritettava *163* euroa enempää.
Jos 1 momentin mukaan laskettu vero on vähemmän kuin 70 euroa, sitä ei maksuunpanna.	
Verovuoden aikana kuolleen henkilön yleisradiovero määrätään kuolinpesälle noudattaen, mitä tuloverolain 17 §:n 1 momentissa säädetään.	Verovuoden aikana kuolleen henkilön yleisradiovero määrätään kuolinpesälle noudattaen, mitä tuloverolain 17 §:n 1 momentissa säädetään.
	————
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa.
	————